

sobi je vrhutega bilo mnogo takih oseb, ki volilne pravice sploh niso imeli; mnogo volicev je po oddaji svoje legitimacije in svojega glasu volilno sobo zapustilo in je toraj zamena bila lahko mogoča; tudi se taki ljudje dopolnilne volitve niso udeležili; od gospoda Rakuscha nikdo ni zahteval, da bi naj volilni zapisnik do slučaja Orosel podpisal in vendar se bi bilo moralo to zgoditi, ker to postava terjala.

Značilno je, da so baje nekateri slovenski juristi po volitvi sami priznali, da se je ista nepostavno vršila, toda ta zavest jih ni težila, kajti njih geslo se glasi: „Smoter ali namen posvečuje sredstva.“ Značilno pa je tudi, da je dr. Sernec na vprašanje nekega volilca iz nasprotnega tabora, ali je onih 27 tisoč poneverjenih kron že plačanih ali ne, strahopetno oči povešil ter — molčal. Cesarski namestnik grof Clary obljubil, da bode vse to volitev zadevajoče okolščine dal natančno preiskati ter vsakojake nedostatke na drobno nasledovati. No, videli bomo, ali bode dano besedo tudi držal.

Omeniti pa moramo tukaj tudi, da so določbe zakona o volitvah v okrajne zastope na Štajerskem jako pomanjkljive. Skrajni čas je, da se ta zadeva enkrat vzeme pretresovanje in da dobijo dotične določbe jasno lice in strogo določene in zarisane meje.

Politični shodi in ubogi kmet.

Nedavno se je vršil pri Sv. Antonu v Slov. gor. politični shod, na katerem sta poslanca dvorni svetovalec dr. Ploj in Roškar zbranim kmetom dokaj peska v oči nametala. Hvalila sta se, kolikor sta v soglasju s svojimi tovariši v državnem zboru že dosegla v prosep kmečkega stanu ter jim obetala, da bode ta tudi v prihodnje po vseh svojih močeh pomagala za stiskane kmete. No, mi ne vemo kaj pooblaščenega o nju trudu, še manje pa o nju vspehu.

Dne 19. maja je razsajala po velikem delu Slov. gor. huda burja, kakoršne najstarejši ljudje ne pamtujejo. Debela toča v zvezi s strašanskim viharjem uničila je kmetu ves njegov letošnji pridelek v vinogradih, na njivah in poljih ter je tudi po sadunostih in gozdih mnogo škode napravila. Radovedni smo, ali bodejo sedaj prikazali dotični širokoustneži, ki imajo na shodih tako sladko govoriti in se hvaliti, ali beli dan, da bi revnemu kmetu pravočasno pomagali v njegovi bedi in sili?! Upati tega skoraj ni, ker je na imenovanem shodu poslanec dr. Ploj rekel, da se Pesnica ne da regulirati, in vendar je to pravzaprav potrebno, kajti Pesnica je pri zadnji nevihti močno izstopila ter napravila obmejnim posestnikom velikansko škodo. Da bi se ta rečica ne dala regulirati, to zamore trditi le tak človek, ki nima pojma o takih in enakih delih in ki se noče truditi toliko, kolikor to sicer zahtevajo dolžnosti poslanca do svojih volilcev.

Vsakteremu, ki le količkaj prebira časnike je znano, da slovenski poslanci s Čehi vred obstruirajo vsako onemogočijo vsako uspešno delovanje. Kmet, ko

bi ti prišel na Dunaj ter pogledal ob času zasedanja državnega zbora v tisto dvorano, v kateri se shajajo ali se bi imeli shajati državni poslanci, sveta jeza te bi prijela, ter prepričal se bi tamkaj, da naših poslancev sploh ni tam, ako pa že katerokrat tjekaj zablodijo, tedaj oni s svojimi bratskimi Čehi kričijo in razbijajo, da se o ničemur ne more resno in pošteno razpravljati in če bi bila zadeva za volilce še tako nujna, potrebna ali važna. Njihova samohvala nasproti svojim volilcem je prava hinavska komedija, ki ima le namen, kmeta sladko zaspančkati in premotiti. Znano je, da se je lani neki nemški poslanec z deželne zboru potegnil za reguliranje Pesnice, medtem, ko so slovenski poslanci — modro molčali.

Nedavno je prišel pošten starejši kmet k nekemu uglednemu gospodu ter mu pripovedoval o shodu pri Sv. Antonu. Pravil je, da je dr. Ploja le prav težko razumel v njegovi „dunajski“ slovenščini in da mu še tega ni verjel, kar ga je dobro razumel. Ko mu je dotični gospod na različna vprašanja še povedal, da služi gospod dvorni svetnik na leto 14 tisoč kron, se je ta kmetič močno zavzel in rekel, da toliko cela občina na leto ne pridela. Seveda, tak gospod ima lahko govoriti, ker ne pozna teženj in težav kmečkega ljudstva.

Kar je poslanec Roškar kvasil o nepravilni razdelitvi ameriških trt, to so bile same neslanosti, trditve polne lažij in obrekovanja. Dotično listino o razdelitvi trt pregledal je med drugimi v deželnem odboru tudi slovenski poslanec Jurtela, a ta ni imel ničesar pripomniti ali celo grajati, odobril jo je z drugimi vred. Ako kateremu poslancu kaj ni prav, oglesi se naj o pravem času na merodajnem mestu, nikakor pa ni značajno, ako reči zavija po svoje ter svoje volilce za norce ima. — Jezikovni prepiri v državnem ali v deželnem zboru, kmetu čisto nič ne hasnijo, temveč stanejo uboge davkoplačilce lepe tisočake, katere dobivajo poslanci za svojo nedostojno in brezvspešno ropotanje ali pohajkovanje. Ko bi slovenski poslanci ne delovali zoper vlado ter složno s svojimi nemškimi tovariši razpravljali in sklepali o zadevah, ki se tičejo vzboljšanja položaja kmečkega stanu, tedaj se bi dalo pač mnogokaj več doseči, kakor se v resnici doseže. — Gledé šolskih razmer bodemo prilično kaj več spregovorili.

Govoril je na imenovanem shodu konečno tudi nebodigatreba, znani kaplan Gomilšak. Mož božji, ti slišiš v cerkev, ne pa na politični shod. Uradnikom, ki so plačani od države, je prepovedano se vtikati v politične strankarije, tembolj pa še smemo zahtevati to od človeka, ki nosi suknjo katoliškega duhovnika. Čevljar, ostani pri svojem kopitu! Politični agitator še nikoli ni bil dober duhovnik. Mašnik, ki se kaže velikemu delu svojih vernikov kot nasprotnik ali celo sovražnik, izgubi zaupanje in spoštovanje, on nikoli ne bode dosegel tega, česar mu njegov poklic veli doseči — on postane nepotreben ud človeške družbe, na škodo je državi in pa tudi ugledu svojega stanu.

Naslednje se je na tem shodu sprejelo še 9 resolucij, ki so večinoma vse proti vladi naperjene: Ministerskemu predsedniku Körberju se izraža nezaupnica, uradniki se dolžijo pristranosti itd. Akoravno večina navzočih vsebino teh resolucij ni razumela, vendar so jih podpisali, saj ne gre, da bi se človek vpričo takih gospodov čemur protiviril. — ?!

Radovedni smo, kako dolgo bode še ubogo, zaslepljeno ljudstvo verjelo tem ljudem, ki se znajo tako dobro hvaliti, a kadar pride sila, pa pustijo svoje nesrečne rojake in volilce na cedilu? Bolje bi bilo manje govoriti, temveč pa storiti za blagor kmečkega stanu. Samohvala se po blatu valja.

Politični razgled.

Mislili smo si, da letošnje zasedanje delegacij ne bode posebnega pomena, a varali smo se, kajti že koj v prvi seji se je predložil skupni proračun, ki terja velikansko svoto 337 milijonov kron samo za nove tope (kanone), za pomnožitev in spopolnitev mornarice (marine) in za oboroženje armade. Od te ogromne svote potrebuje se že v prvem letu 163 milijonov. S svoto vred, ki se je že poprej za takozvane havbice dovolila, znašajo toraj vojaške in mornariške potrebščine okroglih 400 milijonov kron. Kaj lep denar! Presneto prijetno iznenadenje za davkoplačilce, ki že itak ne vejo, v kateri žep bi posegli, da bi še našli poslednji groš. Zatrjevala je sicer vlada, da se zategadelj davki ne bojo zvišali, in da se bode omenjena svota od skupnega bidžeta in iz izvanrednega ordinarija pokrila, ali to naj verjame tisti, ki je v Avstriji v zadnjih desetletjih že doživel, da so se davki znižali. Mi ne poznamo takega človeka. Ta obljuba ima toraj jako krivo kljuko. In akoravno se bi omenjena svota po vladnem načrtu pridobila, vendar se moramo vprašati, koliko ima plačati od te svote Avstrija in koliko Ogrska? Po dosedanjem razmerju bi morala plačati Avstrija blizu 262 in pol milijona, Ogrska pa samo 137 in pol milijona, toraj prva za blizu celih 125 milijonov več kakor druga. Plačevati moramo za ohole Madžarje, da nam slabo postaja, a govoriti v njihovih zadevah niti besedice ne smemo! Jako ljubeznjivi so naše polubratje unkraj Litave, to jim človek pa mora priznati! Ogrri hočejo imeti „svojo armado“, a plačevati moramo za njo mi Avstrijci kot postrežljivi „prijatelji svojih napuhnenih sosedov. Delegacije imele bojo le o dovoljenju vojaških terjatev glasovati in kakor smemo od avstrijskih delegatov za gotovo pričakovati, bojo ti-le k vsemu prikimali. Pokritje terjatev imata državna zborna na skrbi. Razun teh 262½ milijonov pa se terja od avstrijskega parlamenta še dovoljenje za 160 milijonov za planinske železnice in 46 milijonov za tržaško pristanišče. K temu pa še pridejo nekatere druge jako znatne izvanredne terjatve. V petih letih se bode moralo pokriti okoli 1200 milijonov izvanrednih potrebščin in ta „malenkost“ že nekaj pomeni.

Pa to še ni vse. Vojni ministerstvo terja za uplavo dveletne vojaške službe tudi še „lepe groše“ Bog zna, če se ne bode „kar čez noč“ spet terjalo nekaj milijonov za „nove kanone“ nove ladje in različno drugo morilno orožje? Ja, država mora biti dobro okovljena, da se zamore vsak trenutek spustiti ravs in kavs, ako bi ji „nemirni sosed“ kriv pokazal. Le plačujmo, saj imamo denarja, da skone vemo, kam ž njim! „Hätt' m'rs net, thät' m'rs net“. Kdo se bode brigal za vzboljšanje slabega položaja kmečkega stanu, za gospodarstvene zadeve obrtništvo, industrijo i. t. d.! To so postranske reči, glavna stvar v novodobni državi so velikanski kanoni, orjaške bojne ladje, puške, ki skoraj do lune nesejo i. t. d. Za take reči naj državljani v prvi vrsti skrbi, potem naj še le na drugo misli, na primarkogar naj voli za poslanca v državni ali deželni zbornici, da bode tamkaj v jezikovnih prepirih bolj kričal, v razbijal ali pa se ob času zasedanja državnega zbora po drugod potepal. — Smo pač „gmilhi“ (dobrovoljni) ljudje, kaj ne?!

Vojska med Rusi in Japonci

Rusi z neznansko hitrostjo kličejo vedno več krdela pod orožje ter si na vse moči prizadevajo tista spraviti tem prej ko mogoče na bojišče, ki jako razprostrano; večje je namreč kakor cela avstrijsko-ogrška država z Nemčijo vred. Da se zamerijo z Japonci količkaj meriti, treba jim je novih nek tisoč vojakov, ki se pa še le v kakih 10 tednih morejo na bojišče postaviti. Ravno toliko časa tabor bode tudi rusko baltičsko brodovje, predno dobi na pomoč unim ruskim bojnim ladijam, ki so se od japonske mornarice zaprte deloma v portartuškem, deloma v vladivostoškem pristanišču. Dosegem so Japonci zmagovalci na morju in tudi na suhi. Pri Vladivostoku je zaprtih čvetero oklopnih inločkih torpedovk, pri Port Arturju pa 10 velikih bojso ladij in 15 torpedovk. Vse te ladje se sedaj nikarkakor ne morejo ganiti, ker na nje preži na odprtem morju mnogo številnejše japonsko vojno brodovje. Vslednjo okolščine Japonci svoje vojaštvo lahko brez vseh takoprevažajo iz domačije na bojišče v Koreji in Eroliti, še tega ne morejo izvedeti, na katerem mestu nožje njihov sovražnik svojo glavno silo zbira.

Ruska trdnjava Port Artur je od morske kati tudi od suhe strane obkoljena in Bog ve, koliko čez se bode še zamogla sovražniku uspešno braniti. Čeerk se Japoncem ne posreči pred prihodom baltičskrebžje brodovja te trdnjave polastiti, tedaj je mogočeta su se še tudi pozneje vzdrži, kajti združeno rusko bregadovje bode se najbrž takoj v boj podalo in izid Dramorske bitke bode najbrž odločen za vso vojskoruplo.

Pristaniške zgradbe v Daljni-ju so Rusi kripilavtemu, da so jih stale na milijone in milijone. U ljev, sami razdjali, ker se bojijo, da se bi jih lizu (ponci polastili in proti njim posluževali. Ruske minar morske mine Japonci pridno uničujejo, a izgubiteki k pri tem nevarnem poslu tudi že nekaj ladij. Nekt o